

			ČÍSLO SOUPRAVY:
REVIZE Č.	DATUM	ZMĚNA	

SUDOP BRNO

SUDOP BRNO, spol. s r.o.
Kounicova 26
611 36 Brno

OBJEDNAVATEL:	SŽDC, s.o., Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha 1 Stavební správa východ (organizační jednotka)		tel. : +420 972 625 804 E-mail: sudop@sudop-brno.cz	
PROFESNÍ SKUPINA:	33 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	VEDOUČÍ PROF. SKUPINY Mgr. Gabriela Růžicková	GENERÁLNÍ ŘEDITEL Ing. Kamil Chmela	
ODPOVĚDNÝ PROJ. ZAKÁZKY Ing. Jiří Pelc 	ODPOVĚDNÝ PROJ. PS, SO dle příloh	NAVRHL, VYPRACOVAL dle příloh	KONTROLOVAL dle příloh	
KRAJ: Jihomoravský	POVĚŘENÝ OÚ: Brno, Šlapanice, Rosice		STUPEŇ: DSP	
Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u Brna, 1. etapa			ZAK. ČÍSLO 18060-01-0619	ARCH. ČÍSLO 2018230014
			MĚŘITKO	POČET FORMÁTŮ
			DATUM: 07/2019	
BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ - AKTUALIZACE			ČÁST DOKUM. B.5	PŘÍLOHA

AQ-Service, s.r.o.
Malešovice 105, 664 65 Malešovice
tel.: +420 728 887 961, e-mail: zahradka@aq-service.cz

RNDr. Jiří Zahrádka, CSc.

**Autorizovaná osoba k provádění biologického hodnocení ve smyslu § 67
podle § 45i zák.č.114/1992 Sb.,**
(Autorizační osvědčení vydané Ministerstvem životního prostředí ČR rozhodnutím č.j.OEKL/1441/05 ze
dne 17.5.2005)

Biologické hodnocení
(dle ust. § 67 zák. č. 114/1992 Sb.)
záměru stavby:

**„Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u
Brna, 1. etapa“**
**„Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u
Brna, 2. etapa“**

Aktualizace na základě přírodovědného screeningu 2019

Brno, červen 2019

1. ÚVOD

1.1. Zpracovatel

RNDr. Jiří Zahrádka, CSc., AQ-Service, s.r.o., 664 65 Malešovice 105.

1.2. Autorizace

Autorizovaná osoba k provádění posouzení podle § 67 zák. č.114/1992 Sb., (autorizační osvědčení vydané Ministerstvem životního prostředí ČR rozhodnutím č. j. **OEKL/1441/05 ze dne 17. 5. 2005**, autorizace prodloužena rozhodnutím MŽP č. j. **96761/ENV/10 ze dne 9. 5. 2011** a dále rozhodnutím MŽP č. j. **66618/ENV/14 ze dne 5. 3. 2015 s platností do 21. 4. 2020**). Při zpracování závěrečné zprávy využil autor své odborné způsobilosti **znalce v oboru vodní hospodářství, odvětví rybářství a rybníkářství se specializací pro hydrobiologii a jakost vody a v oboru ochrany přírody.**

1.3. Historie posuzování

V roce 2008 bylo zpracováno biologické hodnocení záměru „**Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u Brna**“ (Zahrádka 2008). Protože k realizaci záměru v roce 2008, resp. následujících, nedošlo, bylo biologické hodnocení aktualizováno na základě přírodovědného screeningu dotčeného území v roce 2013. Pro realizaci záměru byla povolena Ministerstvem životního prostředí výjimka (č. j. 2067/560/14, 72357/ENV/14, ze dne 4. 12. 2014) podle ust. § 56 odst. 2 písm. c) zákona ze zákazů a základních podmínek ochrany (§50 odst. 2 zákona), a to konkrétně rušení, odchyt, krátkodobé držení, přenos, přemístění a opětné vypouštění jedinců (transfer) a poškozování jejich sídel pro blíže neurčitelný počet jedinců druhů **ještěrka obecná** (*Lacerta agilis*) a **slepýš křehký** (*Anguis fragilis*). Zároveň byla povolena podle ust. § 56 odst. 1 zákona výjimka ze zákazů a základních podmínek ochrany (§ 49 zákona), konkrétně ničení stanovišť včetně likvidace části porostu, odběr jedinců včetně semen, přenos a vysazení nebo výsev (transfer) množstevně blíže neurčitelného počtu jedinců druhu **lomikámen trojprstý** (*Saxifraga tridactylites*). Platnost výjimky je omezena délkou trvání do 31. 12. 2019.

Protože se záměr dosud nerealizoval a na konci roku 2019 dojde k vypršení časové platnosti výše uvedené výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, bylo dotčené území podrobeno v jarním a časně letním aspektu přírodovědnému screeningu s cílem aktualizovat znalosti o přírodovědné hodnotě území, se zaměřením na výskyt a biotopy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které by mohly být realizací záměru dotčeny.

2. CHARAKTERISTIKA ZAMÝŠLENÉHO ZÁSAHU

2.1. Název zásahu

Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u Brna
(Aktualizace na základě přírodovědného screeningu 2018)

2.2. Údaje o investorovi zásahu

Investorem zásahu je **Správa železniční dopravní cesty, s. o.**, se sídlem **Praha 1 – Nové Město, Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha, IČO: 709 94 234**, zastoupená **Stavební správou Olomouc, Nerudova 1, 772 58 Olomouc**.

Zadavatelem hodnocení a projektantem dokumentace pro vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení je **SUDOP BRNO, spol. s r.o.**, se sídlem **Kounicova 26, 611 36 Brno, IČO: 449 60 417**.

2.3. Celková charakteristika zásahu, jeho rozsah a umístění

Historie trati

- hlavním důvodem vybudování trati byla potřeba efektivní přepravy uhlí ze Zastávky do Brna
- v roce 1851 vznikla c.k. výhradně privilegovaná Brněnsko-rosická dráha
- v roce 1853 jsou zahájeny stavební práce
- stavba je dokončena v roce 1855
- stavební práce Zastávka – Okříšky začaly v roce 1885
- trať nebyla nikdy kompletně rekonstruována

Základní technicko-ekolnomické údaje stavby

V současné době probíhá zpracování projektu pro stavební povolení. Doba realizace záměru se předpokládá zhruba 1 rok, resp. jedna stavební sezóna pro každou jednotlivou stavbu. Jedná se o první stavbu elektrizace trati Brno – Jihlava na území Jihomoravského kraje, na kterou by měli navazovat další stavby elektrizace směr Třebíč a Jihlava.

Stávající stav trati

- dvoukolejná trať Brno H. Heršpice – Střelice délky 11 km
- jednokolejná trať Střelice – Zastávka u Brna délky 12 km
- maximální rychlost 90 km/hod.
- provoz nezávislou trakcí (dieselové lokomotivy)
- 3 žel. stanice – žst. Střelice, žst. Tetčice, žst. Zastávka
- 4 zastávky – Troubsko, Střelice dolní, Omice, Rosice

Nová elektrizace trati

- **zdvoukolejnění trati v úseku Střelice – Zastávka u Brna**
- kompletní rekonstrukce trati včetně předelektrizačních úprav
- zvýšení rychlosti až na **120 km/hod.**
- rekonstrukce dopravní a zastávek, nástupiště pro bezbariérový přístup
- nové zastávky **Starý Lískovec a Ostopovice**
- elektrizace trati Brno – Zastávka u Brna
- modernizace všech technologických zařízení
- ekologická a protihluková opatření

Navrhovaná opatření přinášejí významné změny především v oblasti dopravy, ekologie a komfortu cestování. Po ukončení stavby se předpokládá nasazení intervalové dopravy v rámci IDS JmK v době špičky v taktu **15 min** v každém směru.

Veškeré přístupy na nástupiště budou navrženy i pro osoby se ztíženou schopností pohybu a orientace. V rámci zlepšení vlivu drážní dopravy na okolí budou dle hlukové studie navržena nová protihluková opatření, převážně protihlukové stěny. S ohledem na použití bezстыkových kolejnic bude snížen vznik vibrací a hluk od projíždějících vozidel. S provozem elektrických lokomotiv dojde také k výraznému snížení prašnosti a exhalací do okolního ovzduší. Rovněž budou modernizovány a posouzeny všechny přejezdy a případně navrženy nové způsoby zabezpečení – světelné signalizace a závory.

Zařízení staveniště a deponie stavebních materiálů bude dle vyjádření zadavatele situována v prostoru lomu Omice v km 2,5, čímž bude minimalizován negativní dopad na okolní cennější biotopy. Materiál určený k rozšíření drážního tělesa bude navážen na místo určení kolejovými vozidly, po sejmutí kolejnic a železničního svršku bude návoz prováděn po zpevněné pláni drážního tělesa. Obslužné komunikace stavby dočasného charakteru nebudou zřizovány. Zařízení staveniště v místech budování nových mostních konstrukcí bude voleno tak, aby došlo k minimálnímu ovlivnění břehové dřevinné vegetace v okolí křížení drážního tělesa s tokem Bobravy

2.4. Vstupy a výstupy

Vstupy:

- Zábor půdy – realizace záměru nepředpokládá zábor pozemků zemědělského půdního fondu či pozemků určených k plnění funkce lesa.
- Odběr a spotřeba vody – záměr nepředpokládá odběr a spotřebu povrchové vody z povrchových vod.
- Surovinové zdroje – realizace záměru ani jeho trvalý provoz nekladou nároky na surovinové zdroje.
- Energetické zdroje – realizace záměru představuje elektrifikaci železniční tratě, tj. napojení na trakční síť.
- Biodiverzita – realizace záměru, resp. jeho trvalý provoz, neohrozí dochovaný stav přírody a biodiverzitu dotčeného úseku trati.

Výstupy:

- Emise do ovzduší – v průběhu stavebních prací bude dotčené území nevýznamně zatíženo výfukovými plyny z dopravní a stavební techniky.
- Odpadní vody – v průběhu realizace záměru ani při jeho trvalém provozu nebudou vznikat odpadní vody.
- Odpady – veškeré odpady vzniklé při realizaci záměru budou likvidovány v souladu s platnými předpisy na úseku odpadového hospodářství.
- Zdroje hluku – v období realizace záměru bude území zatíženo hlukem z provozu dopravní a stavební techniky, který se nebude významně lišit od současného železničního provozu.
- Rizika havárií – při dodržení běžných organizačních a technologických postupů při ochraně zdraví a života lidí a při ochraně jakosti povrchových vod nehrozí v souvislosti s budováním a provozem záměru riziko havárií.

2.5. Přehled navržených variant

Záměr je předkládán v jedné variantě vycházející z konfigurace a stavu trati a současných požadavků na bezpečnost a hospodárnost provozu.

2.6. Harmonogram činností

Předpokládaný termín zahájení prací 1. etapy je 04/2020.

3. ÚDAJE O STAVU PŘÍRODY A KRAJINY V DOTČENÉN ÚZEMÍ

3.1. Popis území

Železniční trať Brno – Jihlava vede z Brna západním směrem, z nádraží Střelice zahýbá na severozápad a prochází údolní nivou řeky Bobravy. Vzhledem k datu vzniku této liniové dopravní stavby je její okolí již zcela zapojeno do okolních přírodních i urbánních biotopů. Trať rozděluje na dvě části souvislejší komplex lesů včetně přírodního parku Bobrava, čímž se tato liniová stavba stala migrační bariérou, na jejíž existenci se však již biota za zhruba půldruhé století adaptovala.

Obr. 1: Schematické znázornění průběhu trati zájmovým územím

3.2. Analýza NDOP

Analýzou nálezové databáze ochrany přírody (NDOP) spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR nebyl v blízkém okolí posuzovaného úseku železniční trati zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které by nebyly potvrzeny provedeným přírodovědným průzkumem v roce 2008 (Zahrádka, 2008), přírodovědným screeninem v roce 2013 (Zahrádka, 2013) a aktuálním přírodovědným průzkumem (duben až červen 2019) – viz níže. Jako výběrová kritéria pro rešerši a analýzu NDOP byla použita:

- pole síťového mapování 6864
- k.ú. Zastávka
- období od 1.1.2014 po současnost.

3.3. Vyhodnocení biologických prvků krajiny

Přírodovědný screening provedený v dubnu až červnu 2019 se zaměřil na posouzení případných sukcesních změn dotčeného území, ke kterému došlo od přírodovědných průzkumů provedených jako podklad pro biologická hodnocení (Zahrádka, 2008; 2013). Byl hodnocen potenciál biotopů, zejména biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, s ohledem na vliv zařízení stavenišť (POV).

Při přírodovědném průzkumu v roce 2008 a následném přírodovědném screeningu v roce 2013 a aktuálním přírodovědném screeningu byly zjištěny tyto zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů:

Vysvětlivky: **OH** – druh ohrožený
SOH – druh silně ohrožený

Následující přehled uvádí výskyt všech zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů zjištěných v jednotlivých etapách posuzování (2008, 2013, 2019), nově zjištěný výskyt zvláště chráněných druhů (2019) je zvýrazněn.

Zvláště chráněné druhy rostlin

Mochna skalní (*Potentilla rupestris* L.) - OH

Druh zjištěn jednotlivě na jižním náspu trati v úrovni lomu. Realizací záměru nebude druh a jeho biotop dotčen.

Lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites* L.) – SOH

V desítkách exemplářů v kolejišti v manipulačním prostoru nádraží Zastávka u Brna. Tento druh se v posledních letech na obdobná stanoviště spontánně šíří. K výskytu a možnosti ohrožení druhu realizací záměru podal dodatečné obsírné vysvětlení zpracovatel botanického průzkumu z roku 2008 RNDr. Vladimír Faltys 8.3.2012:

*Porost lomikámenů trojprstých byl na vlakové stanici Zastávka u Brna nalezen dne 9.5.2008. Jednalo se o několik menších skupin a větší porost několika set exemplářů společně s dalšími efemerními druhy, které provází obdobná stanoviště (osívka jarní – *Erophila verna*, huseníček rolní – *Arabidopsis thaliana*).*

Charakteristika druhu:

Lomikámen trojprstý je jednoletá efemerní bylina, rostoucí na bazických (většinou vápnatých) skalních podkladech, kamenitých stráních, místy v opuštěných lomech, případně zříceninách hradů. Na těchto přirozených lokalitách vzhledem ke konkurenci dalších rostlin je možno nalézt maximálně desítky, zcela výjimečně stovky exemplářů. Jde o konkurenčně velmi slabý druh, který z lokalit často mizí vzhledem ke konkurenci dalších druhů a zapojení porostů. V některých případech není na lokalitách několik let nalézán, semena zůstávají

v půdě, a až po několika letech se znovu objeví. Z těchto důvodů je považován za druh vzácný a natolik zranitelný, že byl zařazen do seznamu zvláště chráněných druhů rostlin podle přílohy č.II Vyhlášky Ministerstva životního prostředí České republiky č.395/1992 Sb. jako druh silně ohrožený.

V posledních letech je nalézán na železničních tratích a nádražích, kam je zavlékán se štěrkem z aktivních lomů. V místech, kde není zasažen postřikem herbicidů, se vzhledem k absenci konkurenčního prostředí může rozmnožit až do několikatisícových populací, které postupem času opět zanikají. Efemerní druhy mají navíc to štěstí, že v době pravidelného ošetřování tratí (v červnu) mají již vytvořena semena a mohou tak přežít do další vegetační sezóny. Podobnou frekvenci periodického výskytu mají i další vzácnější druhy, např. starček jarní – *Senecio vernalis*, se kterým byl společně v roce 2009 nalezen lomikámen trojprstý v blízkosti vlakové zastávky Tetčice. Tam se však vyskytovaly oba druhy pouze jednotlivě.

Existence náhradních stanovišť, jako jsou násypy železničních tratí, okolí vlakových stanic a aktivní lomy, je vzhledem k poměrné vzácnosti druhu na přirozených lokalitách příznivou skutečností pro přežití druhu, ale nesnižuje jeho stupeň zákonné ochrany. Je proto nutné v jarním období zjistit, jaká je v dané vegetační sezóně situace, a najít odpovídající řešení. Řešením je přenesení části populace do prostoru, který nebude stavbou narušen. V každém případě je ale nutné před vlastním přenosem informovat příslušný orgán ochrany přírody a získat povolení.

Pro zásah do biotopu zvláště chráněného druhu **lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites* L.)** byla vydána výjimka dle ust. § 56, zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (MŽP, č.j. 2067/560/14, 72357/ENV/14, ze dne 4.12.2014). Podmínky výjimky (zmapování aktuálního výskytu, záchranný přenos, vyloučení aplikace herbicidů, vyhodnocení záchranného přenosu a dokumentace) dostatečně kompenzují zásah do biotopu druhu. Platnost výjimky byla časově omezena termínem 31.12.2019.

Při aktuálním přírodovědném screeningu (2019) byla věnována pozornost podrobnému zdokumentování stavu vegetace na lokalitě, na níž byl v roce 2008 zjištěn výskyt **lomikámenu trojprstého (*Saxifraga tridactylites* L.)**, tj. v žst. Zastávka.

Seznam druhů nalezených při botanickém průzkumu v roce 2019 na lokalitě železniční stanice Zastávka u Brna, kde byl v roce 2008 nalezen chráněný a ohrožený rostlinný druh lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites*)

Vědecký název	Český název	Charakter druhů		
		Invazní (neofyt) (nepův.,zavlečený)	Původní (domácí)	Archeofyt (zdomácnělý)
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný		/	
<i>Amaranthus retroflexus</i>	laskavec ohnutý	/		
<i>Anthriscus sylvestris</i>	kerblík lesní		/	
<i>Arabidopsis thaliana</i>	huseníček rolní		/	
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	písečnice douškolistá		/	
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk obecný		/	
<i>Attriplex patula</i>	lebeda rozkladitá			/
<i>Atriplex sagittata</i>	lebeda lesklá			/
<i>Berteroa incana</i>	šedivka šedivá			/
<i>Bromus sterilis</i>	sveřep jalový			/

<i>Bromus tectorum</i>	sveřep střešní	/
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	kokoška pastuší tobolka	/
<i>Cerastium holosteoides</i>	rožec obecný	/
<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší	/
<i>Chenopodium album</i>	merlík bílý	/
<i>Chenopodium hybridum</i>	merlík zvrhlý	/
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč rolní	/
<i>Conyza canadensis</i>	turanka kanadská	/
<i>Convolvulus arvensis</i>	svlačec rolní	/
<i>Crepis biennis</i>	škarda dvouletá	/
<i>Crepis tectorum</i>	škarda střešní	/
<i>Dactylis glomerata</i>	srha říznačka	/
<i>Digitaria sanguinalis</i>	rosička krvavá	/
<i>Echium vulgare</i>	hadinec obecný	/
<i>Equisetum arvense</i>	přeslička rolní	/
<i>Eragrostis minor</i>	milička menší	/
<i>Erigeron annuus</i>	turan roční	/
<i>Erophila verna</i>	osívka jarní	/
<i>Galium aparine</i>	svízel přítula	/
<i>Hieracium sabaudum</i>	jestrábník savojský	/
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná	/
<i>Lactuca serriola</i>	locika kompasová	/
<i>Leontodon autumnalis</i>	máchelka podzimní	/
<i>Lepidium rudernale</i>	řeřicha rumištní	/
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	/
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý	/
<i>Matricaria discoidea</i>	heřmánek terčový	/
<i>Medicago sativa</i>	tolice vojtěška	/
<i>Melilotus officinalis</i>	komonice lékařská	/
<i>Myosotis arvensis</i>	pomněnka rolní	/
<i>Myosotis stricta</i>	pomněnka drobnokvětá	/
<i>Pastinaca sativa</i>	pastinák setý	/
<i>Plantago major</i>	jitrocel větší	/
<i>Poa angustifolia</i>	lipnice úzkolistá	/
<i>Poa annua</i>	lipnice roční	/
<i>Polygonum aviculare</i>	rdesno ptačí	/
<i>Portulaca oleracea</i>	šrucha zelná	/
<i>Potentilla argentea</i>	mochna stříbrná	/
<i>Rumex crispus</i>	šťovík kadeřavý	/
<i>Senecio vulgaris</i>	starček obecný	/
<i>Silene latifolia ssp. alba</i>	silenka široolistá bílá	/
<i>Solidago canadensis</i>	zlatobýl kanadský	/
<i>Sonchus oleraceus</i>	mléč zelinný	/
<i>Tragopogon dubius</i>	kozí brada pochybná	/
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	/
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá	/
<i>Verbascum nigrum</i>	divizna černá	/
<i>Veronica arvensis</i>	rozrazil rolní	/
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	/
<i>Viola arvensis</i>	violka rolní	/

Aktualizace (revize) botanického průzkumu z roku 2008, provedená v jaro-letním aspektu roku 2019, prokázala výskyt 95% tehdy uvedených druhů vyšších rostlin na lokalitě Zastávka u Brna – železniční stanice, kde byl tehdy nalezen chráněný a ohrožený druh lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites*), který je považován za druh vzácný a natolik zranitelný, že byl zařazen do seznamu zvláště chráněných druhů rostlin podle přílohy č.II Vyhlášky Ministerstva životního prostředí České republiky č.395/1992 Sb. jako druh silně ohrožený.

Botanický průzkum provedený po 11. letech však výskyt tohoto druhu neprokázal. Zřejmě šlo pouze o přechodný výskyt následkem přenosu šterku z lokality jeho přirozeného výskytu. **Na tomto druhotném biotopu zarůstajícím převážně ruderalní synantropní vegetací se mohl udržet maximálně dvě vegetační sezony, neboť zde pro něj nejsou vhodné podmínky z hlediska konkurence ostatních druhů rostlin.**

Použité podklady a zdroje informací:

- Dostál Josef: Klíč k úplné květeně ČSR, ČSAV Praha, 1954;
- Grulich V. :Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia, 2012;
- Hejný S., Slavík B. et al. (1988-2004): Květena České (socialistické) republiky. 1 – 7;
- Chytrý, M., Kučera, T., Kočí, M.: Katalog biotopů české republiky, AOPK Praha, 2001;
- Kubát, K.: Klíč k úplné květeně České republiky, Academia Praha, 2002;
- Fytogeografická mapa biotopů ČR;
- Internet – mapy.cz.

Pohled na lokalitu Zastávka - železniční stanice s detailem bylinného porostu v místě bývalého výskytu lomikámenu trojprstého

Z uvedeného je zřejmé, že již v průběhu správního řízení o povolení výjimky pro zásah do biotopu zvláště chráněného druhu **lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites* L.)** trvajících více než tři roky (od vydání prvoinstančního rozhodnutí dne 5.11.2012 přes odvolání, soudní přezkum, vydání nového rozhodnutí a jeho potvrzení rozhodnutím odvolacího orgánu dne 4.12.2014 s nabytím právní moci dne 15.12.2014) **tento druh v důsledku sukcesních změn z lokality vymizel a jeho současný výskyt lze vyloučit.**

Zvláště chráněné druhy živočichů

Čmelák (*Bombus sp.*) – OH

Otakárek ovocný (*Iphiclidides podalirius*) - OH

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) – OH

Rosnička zelená (*Hyla arborea*) – SOH

Skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) – SOH

Užovka obojková (*Natrix natrix*) – OH

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – SOH

Slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – SOH

Bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*) - OH

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*) - OH

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) - OH

Čáp černý (*Ciconia nigra*) - SOH

Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*) - OH

Kavka obecná (*Corvus monedula*) - SH

Koroptev polní (*Perdix perdix*) - OH

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*) - SOH

Krkavec velký (*Corvus corax*) - OH

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*) - SOH

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) - SOH

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) - OH

Moták pochop (*Circus aeruginosus*) - OH

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*) - OH

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*) - SOH

Strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*) - SO

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*) - OH

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*) - OH

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) - OH

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*) - SOH

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – OH

Pozn.: V seznamu zvláště chráněných druhů živočichů jsou zvýrazněny druhy, jejichž výskyt byl zjištěn nově při přírodovědném screeningu v roce 2019.

4. HODNOCENÍ VLIVŮ ZÁSAHU

Pro hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny dle ust. §67 zák. č. 114/1992 Sb. byly využity tyto podklady, které byly zhodnoceny jako dostačující:

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění
- Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 114/1992Sb., v platném znění
- Culek M. (1995, ed.): Biogeografické členění České republiky. Praha, Enigma
- Dostál Josef: Klíč k úplné květeně ČSR, ČSAV Praha, 1954
- Faltys, V., 2012: Zpráva o výskytu lomikamenu trojprstém (*Saxifraga tridactylites*) na nádraží v Zastávce u Brna, 03/2012, manuscript
- Hejný S., Slavík B. et al. (1988-2004): Květena České (socialistické) republiky. 1 – 7
- Chytrý, M., Kučera, T., Kočí, M.: Katalog biotopů české republiky, AOPK Praha, 2001
- Výsledky vlastních terénních šetření autora a spolupracovníků v průběhu měsíce dubna až června 2019

Z hlediska zákonem chráněných zájmů ochrany přírody může být zamýšlený záměr posuzována jako zásah do ochranných režimů:

- významného krajinného prvku vodní tok
- ÚSES
- biotopů a populací rostlin a živočichů
- dřevin rostoucích mimo les
- krajinného rázu území
- biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin živočichů

Rušivé vlivy budou působit při stavebním provozu, kdy budou rušivě působit zejména hluk, prašnost, pohyb lidí a mechanismů. V období trvalého provozu na rekonstruované železniční trati se rušivé vlivy nebudou významně lišit od současnosti, s ohledem na použití moderních technologií lze očekávat snížení hlukové zátěže. **Technické řešení záměru se předkládá v jedné variantě.**

4.1. Předpokládané přímé vlivy

4.1.1. Vliv na významný krajinný prvek vodní tok

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. (§ 4, odst. 2, zák. č. 114/1992 Sb.)

Vodní tok je významným krajinným prvkem a je nutno jej chápat jako biotop vytvářející potřebné životní podmínky pro rostlinné a živočišné druhy. V posuzovaném úseku trati dochází k několika křížení s vodními toky (Bobrava, Habřina). Vlastní realizace záměru nepředpokládá přímé zásahy do koryta toků. Při dodržení běžných norem a technologických postupů na ochranu jakosti povrchových vod lze předpokládat, že **ekologicko-stabilizační funkce VKP vodní tok nebude realizací záměru negativně ovlivněna.**

4.1.2. Vliv na ÚSES

Vymezení systému ekologické stability, zajišťujícího uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny stanoví a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Podrobnosti vymezení a hodnocení systému ekologické stability a podrobnosti plánů, projektů a opatření v procesu jeho vytváření stanoví ministerstvo životního prostředí České republiky (dále jen "ministerstvo životního prostředí") obecně závazným právním předpisem. (§ 4, odst. 1, zák. č. 114/1992 Sb.)

Zájmové území protínají, nebo s ním sousedí prvky územních systémů ekologické stability (ÚSES) několika kategorií. Nejvýznamnějším je bezesporu Nadregionální biokoridor (NRBK) K 139, který spojuje Regionální biocentrum (RBC) 362 Bučín s Nadregionálním biocentrem (NRBC) Podkomorské lesy. Zkoumané území protíná v km 1,5. Již zmiňované RBC 362 Bučín leží na jihovýchod od Tetčic. Severovýchodním směrem od Tetčic jsou lokalizovány další dvě regionální biocentra - RBC 216 Líchy a RBC 113.

Jak již bylo zmíněno výše, protíná koridor trati prvky ÚSES. Nejvýznamnějším negativním vlivem tak může být snížení migrační prostupnosti NRBK K 139 Podkomorské lesy – Údolí Dyje. Za půldruhého století existence železniční trati je však biota dotčeného území na tuto skutečnost adaptována. Na RBC 113 a RBC 216 Líchy bude mít stavba vzhledem k jejich lokalizaci zanedbatelný vliv. Vliv stavby na RBC 362 Bučín bude malý a pouze lokální a to v místech, kde se RBC 362 Bučín přibližuje trati. V malé míře dojde k záboru okrajových partií tohoto RBC.

4.1.3. Vliv na biotopy a populace rostlin a živočichů

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytom, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí (§ 5, odst. 1, zák. č. 114/1992 Sb.)

Záměr je lokálně omezený, jedná se o liniovou stavbu protínající často polní kultury, přírodě blízké segmenty krajiny se nacházejí zejména v úsecích trati procházejících lesními komplexy v údolí říčky Bobravy a potoka Habřiny.

Od tělesa trati jsou však tyto přírodní segmenty odděleny a rekonstrukční práce do nich nezasáhnou. Charakter akvatického biotopu nebude v dotčeném úseku Bobravy a Habřiny významně dotčen. V období výstavby je nutno důsledně dodržovat příslušné předpisy a normy na ochranu jakosti povrchových vod, aby nedošlo k úniku závadných látek do vody. Zejména se to týká ropných produktů a cementových směsí. Při rekonstrukci traťového úseku nedojde k fatálním zásahům do stavu rostlinných a živočišných společenstev, které by ohrozily jejich stabilitu a prosperitu do budoucnosti.

Důležitou součástí obecné ochrany přírody je ochrana volně žijících ptáků (viz § 5a, zák. č. 114/1992 Sb.). S ohledem na předpokládané vlivy při výstavbě **lze negativní vliv záměru na avifaunu omezit vhodným harmonogramem prací**, zejména případné kácení dřevin v pozdně podzimním až zimním období. Nebudou tak ovlivněny existující potravní zdroje ptáků, a pokud kácení dřevin proběhne **v mimovegetačním období**, nebude ovlivněna ani možnost hnízdění. V tomto období bude zcela vyloučen vliv na tažné druhy ptáků a vliv na stálé druhy bude významně snížen.

Realizací záměru **nedojde k ohrožení obecně chráněných druhů rostlin a živočichů** na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí.

4.1.4. Vlivy na dřevina rostoucí mimo les

Dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější (§ 46 a 48) nebo ochrana podle zvláštních předpisů). Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků. Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin. (§ 7 zák. č. 114/1992 Sb.)

Realizace záměru si vyžádá kácení dřevin, převážně náletových, z nichž některé patří mezi geograficky nepůvodní a invazní (např. akát, javor jasanolistý, pajasan žláznatý). Kácené dřeviny lze nahradit uložením náhradních výsadeb.

4.1.5. Vlivy na krajinný ráz

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. (§ 12, odst. 1, zák. č. 114/1992 Sb.)

Realizace záměru nepředpokládá významnou změnu krajinného rázu území. Trať je zde situována již více než jeden a půl století. Novým prvkem bude pouze v budoucnu uvažované trakční vedení pro pohon železničních souprav. Bude se jednat o zcela marginální vliv na krajinný ráz území.

4.1.6. Vlivy na biotopy a populace zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Vybrané živočichy, kteří jsou chráněni i uhynulí, stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. (§ 50, odst. 1a 2, zák. č. 114/1992 Sb.)

Z výsledků přírodovědných průzkumů a excerpcí údajů z nálezové databáze ochrany přírody za posledních pět sezón vyplývá, že posuzované území a jeho nejbližší okolí je osídleno některými zvláště chráněnými druhy rostlin a živočichů:

Rostliny

Mochna skalní (*Potentilla rupestris*) - OH - druh zjištěn v roce 2008 jednotlivě na jižním náspu trati v úrovni lomu. Realizací záměru nebude druh dotčen. Výskyt zvláště chráněného druhu **lomikámenu trojprstého (*Saxifraga tridactylites*) – SO** nebyl aktuálním průzkumem potvrzen (2019) a s ohledem na sukcesní změny na jeho stanovišti v žst. Zastávka od roku 2008 lze jeho současný výskyt vyloučit.

Živočichové

Čmelák (*Bombus sp.*) – OH
Otakárek ovocný (*Iphiclides podalirius*) - OH

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) – OH
Rosnička zelená (*Hyla arborea*) – SOH
Skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) – SOH

Užovka obojková (*Natrix natrix*) – OH
Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – SOH
Slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – SOH

Bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*) - OH
Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*) - OH
Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) - OH
Čáp černý (*Ciconia nigra*) - SOH
Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*) - OH
Kavka obecná (*Corvus monedula*) - SH
Koroptev polní (*Perdix perdix*) - OH
Krahujec obecný (*Accipiter nisus*) - SOH
Krkavec velký (*Corvus corax*) - OH
Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*) - SOH
Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) - SOH
Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) - OH
Moták pochop (*Circus aeruginosus*) - OH
Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*) - OH

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*) - **SOH**
Strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*) - **SO**
Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*) - **OH**
Tuhýk obecný (*Lanius collurio*) - **OH**
Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) - **OH**
Žluva hajní (*Oriolus oriolus*) - **SOH**

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – **OH**

Zjištěné zvláště chráněné druhy bezobratlých živočichů čmelák (*Bombus sp.*) – **OH** a otakárek ovocný (*Ipheclides podalirius*) – **OH** nejsou svými biotopovými nároky vázány a těleso železniční trati, jejich výskyt byl prokázán na základě přeletů z okolních biotopů. Oba druhy nebudou realizací záměru dotčeny.

Všechny zvláště chráněné druhy obratlovců jsou svými biologickými nároky vázány zejména na prostředí údolní nivy řeky Bobravy a potoka Habřiny a přilehlého okolí. Vlastní drážní těleso, kterého se stavební úpravy budou v největší míře týkat, pro většinu z těchto druhů není jejich přirozeným biotopem a tak realizace uvedeného záměru nepředstavuje pro tyto druhy negativní zásah do jejich přirozeného vývoje. Výjimkou jsou pouze dva ze zde prokázaných druhů plazů. Jedná se o běžný výskyt ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) a slepýše křehkého (*Anguis fragilis*), jehož výskyt byl prokázán nálezem kadaveru v kolejišti. Oba druhy jsou řazené mezi zvláště chráněné druhy živočichů v kategorii silně ohrožených druhů. Šterkový násep železniční trati vytváří pro tyto druhy příhodný druhotný biotop. Populace těchto druhů jsou však obývají širší okolí drážního tělesa, jejich přirozeným biotopem jsou osluněné skalní výchozy a xerothermní společenstva okrajů lesa. Realizace zásahu **nebude znamenat zánik tohoto druhotného biotopu**. Oba druhy budou v průběhu stavebních prací reagovat na rušení únikem do okolí, ihned po dokončení stavebních prací jedinci obou druhů opět obsadí toto prostředí. Případné usmrcení některých jedinců při stavebních pracích bude náhodné a pouze ojedinělé. V drážním tělese tyto druhy nehybernají, takže v podzimním a zimním období (cca listopad až polovina dubna) lze rušivý vliv na tyto plazi druhy vyloučit. Stavební úpravy železničního náspu tedy budou mít na populace obou druhů **zanedbatelný dopad** a to navíc pouze v časově krátce omezené době.

Pro zásah do biotopu zvláště chráněných **druhů ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) a slepýš křehký (*Anguis fragilis*)** byla vydána výjimka dle ust. § 56, zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (MŽP, č.j. 2067/560/14, 72357/ENV/14, ze dne 4.12.2014). Podmínky výjimky (odborný zoologický dozor v průběhu realizace, záchranný přenos, harmonogram prací, vybudování náhradních útočišť, dokumentace záchranného přenosu a náhradních útočišť) dostatečně kompenzují zásah do biotopu druhu. Pro aktuálně zvažovanou realizaci záměru lze doporučit prodloužení platnosti výjimky, event. povolení výjimky nové (bez lomikámenu trojprstého – *Saxifraga tridactylites*)

Oba dva druhy užovek, **užovka hladká (*Coronella austriaca*) a užovka obojková (*Natrix natrix*)**, stejně jako zjištěné druhy obojživelníků, **ropucha obecná (*Bufo bufo*)**, **rosnička zelená (*Hyla arborea*) a skokan štíhlý (*Rana dalmatina*)**, byly zjištěny pouze v okolních biotopech a jejich výskyt na tělese železniční trati je nepravděpodobný.

Také všechny zjištěné zvláště chráněné druhy ptáků a saveců nejsou svými biologickými nároky vázány na těleso železniční trati, obývají okolní biotopy a na rušení z železniční trati jsou dlouhodobě adaptováni. **Z tohoto hlediska nelze realizaci záměru**

hodnotit jako škodlivý zásah do biotopů a přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů ptáků a savců.

Na základě provedeného přírodovědného průzkumu (2008) a přírodovědného screeningu (září – říjen 2013, duben – červen 2019) lze konstatovat, že nedošlo k podstatné změně přírodních podmínek v území dotčeném záměrem. Během sledovaného období sice došlo k dalšímu sukcesnímu vývoji především náletové dřevinné vegetace, ale tato změna již nevyvolává skokové změny v charakteru bylinné vegetace ve smyslu zvýšení diverzity. Skutečnost je spíše opačná, že dochází ke kompetičnímu vytěsňování řady heliofilních rostlin z vegetačního pokryvu. Tato situace pak má přímý negativní dopad na populace některých druhů bezobratlých, které přicházejí o své živné rostliny. Zároveň dochází k negativnímu ovlivnění populací některých zvláště chráněných druhů živočichů, jako je např. ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), u které je známo, že při sukcesím vývoji směřujícím k zastínění lokalit a zárůstem vysokou bylinnou a dřevinnou vegetací obecně z těchto lokalit mizí.

Z tohoto pohledu tak dočasná disturbance vegetačního pokryvu na místech zařízení stavení může mít paradoxně významný ekologický dopad ve smyslu podpory populací heliofilních druhů s užší ekologickou valencí a na ně vázané druhy bezobratlých. Řada druhů jak rostlin, tak živočichů k prosperitě svých populací vyžaduje alespoň částečně narušený vegetační kryt. Z tohoto důvodu je tedy možné konstatovat, že dočasný a rozsahem bodový zásah zařízení stavení a zásah do svršku drážního tělesa tak může mít v důsledku výrazně prospěšnější dopad pro prosperitu více zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin.

Během následných průzkumů zájmového území nebyl zjištěn výskyt žádných významných přírodních fenoménů, které by nebyly zachyceny již při základním průzkumu v letech 2007 – 2008 a 2013. Nově prokázaný výskyt několika zvláště chráněných druhů (čmelák, otakárek ovocný, užovka hladká, kavka obecná, strakapoud jižní) nemá vliv na závěry formulované v předchozích hodnoceních (Zahrádka, 2008; 2013).

4.2. Předpokládané nepřímé vlivy na biocenózy

Vlivy stavby na prokázané rostlinné a živočišné druhy budou pouze lokální a časově omezené, v žádném případě neohrozí populace těchto druhů. Materiál určený k rozšíření drážního tělesa bude navážen na místo určení kolejovými vozidly, po sejmutí kolejnic a železničního svršku bude návoz materiálu prováděn po zpevněné pláni drážního tělesa. Obslužné komunikace dočasného charakteru nebudou zřizovány. Zařízení stavení v místech budování nových mostních konstrukcí bude voleno tak, aby došlo k minimálnímu ovlivnění břehové dřevinné vegetace v okolí křížení drážního tělesa s tokem řeky Bobravy a potoka Habřiny.

S ohledem na jasné plošné vymezení záměru významné nepřímé vlivy nepředpokládám. Rušivé vlivy budou působit pouze dočasně a krátkodobě při vlastních stavebních pracích, po ukončení prací bude území rekolonizováno adekvátními druhy organismů.

4.3. Návrh opatření k vyloučení negativního vlivu

Vzhledem k absenci významných přímých i nepřímých vlivů není nezbytné přijímat zvláštní technická řešení. K vyloučení rizika havárií postačí dodržování platných předpisů, technologických postupů a organizačních opatření k ochraně jakosti povrchových vod, zejména při používání ropných látek a cementových směsí.

K eliminaci negativních vlivů v důsledku technologické nekázně nebo selhání lidského faktoru lze doporučit, aby realizace záměru probíhala za **odborného biologického dozoru** (ekodozoru) odborně způsobilou osobou.

S ohledem na absenci významných negativních vlivů na potenciálně dotčené biocenózy nepovažují monitoring za nezbytný. Za významnější a účinnější považují odborný biologický dozor.

4.4. Shrnutí

Na základě provedeného přírodovědného screeningu konstatují, že v území dotčeném záměrem nedošlo k podstatné změně přírodních podmínek, které by měly vliv na závěry předchozích biologických hodnocení záměru (Zahrádka, 2008; 2013).

5. ZÁVĚR

Na základě předložené dokumentace a výsledků terénních šetření konstatuji, že posuzovaný záměr:

**„Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u Brna, 1. etapa“
„Elektrizace trati vč. PEÚ Brno - Zastávka u Brna, 2. etapa“**

není v zásadním rozporu se zákonem chráněnými zájmy ochrany přírody, zejména s ochrannými režimy

- významných krajinných prvků
- biotopů a populací rostlin a živočichů
- dřevin rostoucích mimo les
- krajinného rázu území
- biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin živočichů

V trase posuzovaného záměru byl zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Realizace záměru však **ve většině případů nepředstavuje škodlivý zásah** do populací a biotopů těchto druhů a nenarušuje jejich přirozený vývoj. Pouze pro zásah do biotopu zvláště chráněných druhů **ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)** a **slepýš křehký (*Anguis fragilis*)** je nezbytné povolení výjimky dle ust. § 56, zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

Výskyt zvláště chráněného druhu **lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites*)** nebyl aktuálním průzkumem potvrzen (2019) a s ohledem na sukcesní změny na jeho stanovišti v železniční stanici Zastávka od roku 2008 lze jeho současný výskyt vyloučit.

V Malešovicích 3.7.2019

RNDr. Jiří Zahrádka, CSc.